

DRAGA *96

“Korajža velja!”

Papež Janez Pavel II.
v Postojni, 18. maja 1996

Suppl. al n. 5/6 del mensile MLADIKA - giugno 1996. Sped. in abb. post. Gr. III/50. - Aut. Dir. PT di Trieste. Priloga št. 5/6 MLADIKE. Odg. ur. Marij Maver. Reg. na sodišču v Trstu, št. 193. - Tisk Graphart.

DRAGA za Prešernovo “slovenšč’no celo”

Od vsega začetka je bila ambicija Drage biti v srčni sredini slovenstva, v nekakšnem duhovno “geometričnem” središču treh Slovenij: matične, zamejske in zdomske. Ta samoumestitev v nekakšne duhovne Vače ni bila enostavna v času, ko matična država te trojnosti ni priznavala, ampak zdomsko Slovenijo zanikala. Vsekakor je Draga ostala tej samoumestitvi zvesta tako po izboru predavateljev, ki so stopali na njeno tribuno z najrazličnejšimi potnimi listi v žepu, kakor po izboru predavateljskih tem, ki jim je bila slovenska problematika več ali manj obvezno izhodišče.

Ni pa se postavila v brezračni idejni prostor, saj bi takšna opcija bila nestvarna in neplodna. Umestila se je v prostor krščanske vizije in krščanskega etosa, v duhu odprtosti zadnjega koncila. Lahko bi rekli, da je optirala za krščanski humanizem.

Je mogoče dvomiti, da je danes drža proti nihilizmu, ki s svetom vred poplavlja tudi slovenski duhovni prostor, prav tako pereča kakor je bila pereča njena nekdanja drža proti marksistični diktaturi v domovini?

Znano je, do kakšne mere je nihilizem načel slovenske nravi, slovensko misel in slovensko umetnost v domovini. Zamejstvo pa je, sodeč po nekaterih znamenjih, začelo prispevati svoj lastni nihilizem, namreč kapitulantsko geslo o multikulturalnosti, ki v zamejskih razmerah more pomeniti samo psihološki uvod v asimilacijo.

Poslanstvo Drage torej ostaja prav tako aktualno, kakor ostaja aktualna zvestoba slovenstvu, in sicer prav tako nešoviničnemu kakor neokrnljenemu, prav tako realističnemu kakor nezakompleksanemu slovenstvu.

Žlahtnemu, humanističnemu slovenstvu, vrednemu novega tisočletja. Civilnemu slovenstvu brez biološke degradacije, brez cinizma v politiki in javnem življenju, brez provincialnih kulturnih čudežev.

Slovenstvu, ki bo evropsko, ne da bi govorilo o Evropi, v samozavesti svojega nevelikega, a zgodovinsko in kulturno enakopravnega in enakovrednega bivanja.

XXXI. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 96

PARK FINŽGARJEVEGA DOMA,
OPČINE, NARODNA ULICA 89

Petek, 30. avgusta 1996

Ob 17.00: predstavitev letošnje Drage

Ob 17.30: *prof. Pavle Merku:*

SLOVENŠČINA, MATICA NAŠE
NARODNE IDENTITETE

Avtor bo potrdil objektivne resnice, izhajajoč iz svojega dolgoletnega študija, razmišljanj in izkušenj o Slovencih na zahodni meji.

Sobota, 31. avgusta 1996

Ob 16.00: otvoritev, nato:

dr. Pavel Fonda:
MULTIKULTURNOST -
DILEME NEKE MANJŠINE

Nov pogled na pojav v naši sredini, kot izhaja iz dolgoletne prakse psihiatra in javnega delavca.

Ob 18.00: *dr. Mišo Jezernik:*

MULTIKULTURNOST
ALI INTERKULTURNOST

Avtor bo podal svoje bogato izkustvo svetovnega popotnika in ostrega opazovalca domačega življenja.

Nedelja, 1. septembra 1996

Ob 10.30: *Jakov Jukić:*

KRŠČANSTVO IN CERKEV
V POSTMODERNI KULTURI

Hrvaški sociolog bo skušal dokazati, da se kristjani morajo navaditi živeti z nevarnostmi in izzivanji, ki jih prinaša svoboda.

Ob 16.00: *dr. Peter Jambrek:*

SLOVENSKI NACIONALNI PROGRAM
Predsednik ustavnega sodišča Republike Slovenije bo predstavil predloge za premostitev aktualne krize slovenske državnosti.

V nedeljo, 1. septembra, ob 9.00 bo za vse udeležence skupna maša, ki jo bo daroval glavni urednik Družine msgr. Janez Gril.

DSI - ul. Donizetti 3 - 34133 TRST
Tel. (040) 370846 - Fax (040) 633307

O etiki na 6. Dragi mladih

Letošnja Draga mladih bo potekala od četrтка, 29. avgusta popoldne, do sobote, 31. avgusta po kosilu, pod šotorom v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu. Rdeča nit študijskega dela srečanja bo ETIKA v različnih segmentih družbenega življenja. Zamisel za to temo se je porodila, ko so mladi razmišljali o svoji bodočnosti in o poklicu, ki ga bodo opravljali, in ko so se spraševali o tem, kakšen prostor ima danes etika v različnih poklicih. To vprašanje pa so mladi organizatorji še razširili, tako da bo program zanimiv za vse, ne glede na to, kateri bo ali je njihov poklic, saj bo na Dragi mladih govor o etiki na tistih področjih življenja, ki se tičejo prav vsakega človeka.

Mladi se lahko udeležijo programa v celoti (cena za hrano in prenočitev 35.000 Lit) ali tudi ne. Prijave v pisarni Slovenske prosvete v Trstu, Donizettijeva 3, tel. (040) 370846.

* * *

Namen Drage mladih je povezovati in izobraževati slovensko mladino iz zamejstva, Slovenije in zdomstva. Te cilje pa je ta menifestacija že sedaj gotovo uresničila, saj so mladi udeleženci od seminarjev marsikaj odnesli, predvsem pa so že spletli trajne vezi sodelovanja in prijateljstva.

V pripravi je zbornik

DRAGA 95

z vsemi referati in
diskusijami lanske Drage.

Iz Rebulovega dnevnika o "previsni" Dragi v letu 1976

Sreda, 1. septembra

Zvečer seja organizacijskega odbora za Drago na Donizettijevi ulici. Nanjo sem prihitel skozi dež. Prijateljska razgibanost stopli šolsko puščobnost prostora. Jih bomo kdaj modernizirali v večjo komfortnost?

Uspelo nam je torej troje, za kar smo se spomladi sporazumeli: preselitev ureditve na Opčine (a ime bomo ohranili po zaselku, kjer je bilo doslej deset Drag), poenostavitev programa (tri nosilna predavanja, brez koreferatske navlake) in izdaja priložnostnega Biltena...

Ugotavljamo, da se je Bilten, ki smo ga pred časom izdali, obnesel. S tem, da smo zamolčali imena predavateljev, smo, kot kaže, zbudili bolešno radovednost.

Nedelja, 5. septembra

... Sinjina se vzboči tudi v popoldan, čez predavanje Borisa Pahorja, čeprav ne več neskaljena.

Koliko ljudi se je nabralo? Več kakor kdajkoli doslej v Dragi. To je vtis intelektualne množice. Tudi obrazi, ki jih doslej v Dragi ni bilo. Mladi... In med občinstvom častitljiva mojesovska pojava pisatelja dr. Andreja Kobala, ki je pred kratkim v strašni bolečini pokopal v Washingtonu sina, a ni pokopal svoje zvestobe slovenstvu.

Pahorjeva tema: *Kette-Cankar-Kosovel*.

Dovolj ostro sem se že kdaj spopadel s Pahorjem, da bi se bal zapisati: takšnega še nisem videl. Tako nadosebnega. Tako prežetega s tem, kar je duh naše narodne dediščine.

Po predavanju vidim, da to ni samo moj vtis. Je vtis celotnega avditorija, teh dvesto, tristo ljudi. Je vtis tega večera, ki se je nabil slovenske usode, cukrarniške morije in vstajenjskega klanca in koralna tomajskih borov.

Za naše letopise velja zapisati podatek – ker ga ni nihče od poročevalcev –, da je bilo ploskanje viharno. Stemnilo se je na dež in za diskusijo se zberemo v dvorani Marijanišča. Polna je kot sinoči. K mikrofonu stopim tudi sam, da pridam tri »koloraturne črte«, kakor se izrazim, k Pahorjevemu predavanju.

Na koncu si privoščim izziv: ker so že v dvorani ljudje, ki po svoji uradni določenosti morajo stati za kampanjo, ki je skušala vnaprej diskreditirati Drago, naj sedaj pokažejo svoj marksistični in če treba komunistični pogum, naj stopijo k mikrofonu in dokažejo njeno reakcionarnost.

Nikogar ni ven.

Popolna gnila tišina. S takšnimi vitezi se torej mora boriti Draga.

Konec, odloči predsednik Pahor. Na svidenje v Dragi prihodnje leto!

Posedemo k večerji.

Ah, naj se zdaj rajši razpredava Komjanc s svojim utekočinjenim briškim soncem, s svojim merlotom in tokajcem!

Proti polnoči gre, ki pristopajo še novi dialoganti.

Obiščejo nas tudi mrtvi: Janez Tominc, Aleš Stanovnik, Andrej Gosar, Jakob Šolar.

Posedamo v travi za cerkvico Sv. Janeza v Bohinju in jih poslušamo.

Briško sonce, razsij se.

Kot na Šentjanževo mi je, v noči praprotnih semen. Nocoj bom slišal šum vseh slovenskih rek.

Timava, naj tebe poslušam prvo...

Ura je ena, ko se razidemo, po tej najlepši od vseh Drag...

Alojz Rebula: *Previsna leta*, Trst 1996

Teme in predavatelji Drage 1966/95

3. - 4. septembra 1966:

- Dr. **Anton Kacin**: Položaj Slovencev danes
 Dr. **Valentin Inzko**: Slovenci na Koroškem
 Dr. **Matej Poštovan**: Slovenci na Primorskem
 Dr. **Janez Janžekovič**: Znanost in svetovni nazori
 Dr. **Janez Janžekovič**: Vprašanje človeške bitnosti in religije
 Dr. **Aleš Lokar**: O tehniki sožitja in sodelovanja med ljudmi z različnim svetovnim nazorom
 Dr. **Matej Poštovan**: Dialog v svetu
 Dr. **Reginald Vospornik**: Kulturno duhovne razmere med mlajšo koroško generacijo
 Dr. **Drago Štoka**: O problematiki slovenske mladine na Tržaškem

2. - 3. septembra 1967:

- Dr. **Toussaint Hočevar**: Današnji slovenski položaj in perspektive za bodočnost
 P. dr. **Roman Tominec**: Vloga krščanstva pri oblikovanju slovenske narodne zavesti in kulture v 1200 letih. Ali more to vlogo krščanstvo nadaljevati?
 Dr. **Samo Pahor in Emidij Susič**: Analiza sociološkega sestava zamejskih Slovencev
 Dr. **Drago Legiša**: Kako približati današnjemu prebivalstvu naše javno delovanje
 Dr. **Matej Poštovan**: Slovenski zamejski katoličani in njihovo javno delovanje po koncilu
 Dr. **Vinko Zwitter**: Pokoncilski položaj koroških Slovencev
 Dr. **Martin Kranner**: Pogledi in praktične izkušnje na Goriškem

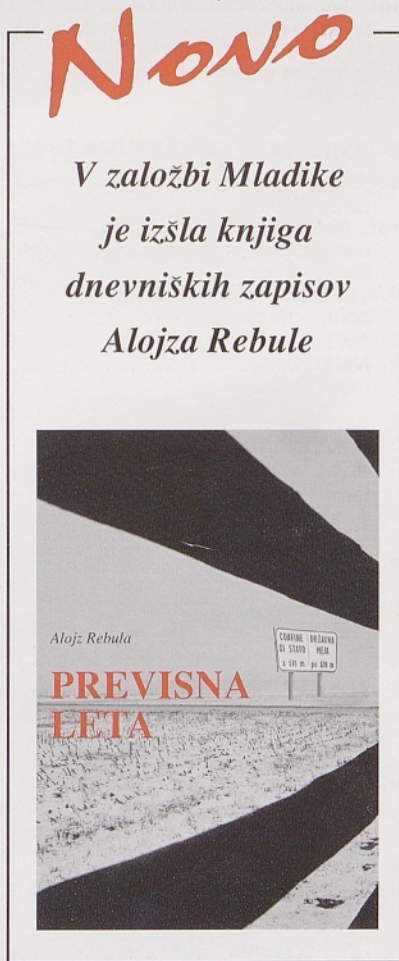
31. avgusta in 1. septembra 1968:

- Dr. **Janko Pleterski**: Združena Evropa in Slovenci
 Dr. **Ludvik Vrtačič**: ABC slovenske problematike v obdobju združevanja Evrope
 Dr. **Feliks J. Bister**: Slovenec med Vzhodom in Zahodom - Dediščina - Samospoznavanje - Možnosti
 Dr. **Alojz Tul**: Združena Evropa in narodna manjšina
 Dr. **Vekoslav Grmič**: Dialog cerkve s svetom
 Dr. **Vekoslav Grmič**: Vzroki mednarodnega ateizma
 Dr. **Vladimir Klemenčič**: Izselsjevanje, problem Slovenije in Slovencev
 Dr. **Valentin Inzko**: Koroška in izseljeniški problemi
 Dr. **Franc Mijač**: Prispevek k razpravi o izselsjevanju - Kanalska dolina
 Dr. **Rado Bednarik**: Problem izselsjevanja na Primorskem in v Beneški Sloveniji
Bogo Samsa: Izselsjevanje iz tržaške pokrajine
Izidor Predan: Beneška Slovenija
 Dr. **Alojz Rebula**: Slovenci med domom in svetom

30. - 31. avgusta 1969:

- Dr. **Fran Zwitter**: Prelomna razdobja v zgodovini Slovencev v XX. stoletju

- Dr. **Janko Zerzer**: Koroški plebiscit - Ozadja in posledice
 Dr. **Rudolf Klincec**: Manjšinska problematika v luči naravnega prava, krščanske etike in cerkvene zakonodaje
 Dr. **Drago Klemenčič**: Verski položaj na Slovenskem
 Dr. **Maks Šah**: Socialna preobrazba družbe s posebnim pogledom na zamejstvo
 Dr. **Boris Pahor**: Za novo slovensko elito
 Dr. **Dušan Nendl in Franc Jeza**: Kakšno pot naj izbirajo Slovenci za najboljšo mednarodno uveljavitev

5. - 6. septembra 1970:

- Dr. **Jože Goričar**: Socialna preobrazba slovenske družbe
Ciril Zlobec: Današnja slovenska idejno kulturna stvarnost
 Prof. **Tomaž Pavšič**: Kulturna povezanost
 Dr. **Emidij Susič**: Mednarodna povezanost
 Dr. **Maks Miklavčič**: O etičnem potencialu in stiski malih narodov pri sodobnem razvoju enotnega človeške družbe
 Dr. **Matej Poštovan**: Etični potencial in stiska malih narodov
 Prof. **Edvard Kocbek**: Zaprtost in odprtost sodobne slovenske kulture

- Inž. **Vladimir Vremec**: Idejno-kulturna stvarnost v zamejstvu in zdomstvu
 Lev **Detela**: Odprtost in zaprtost slovenske kulture

4. - 5. septembra 1971:

- Dr. **Jože Velikonja**: Današnja vloga zdomske Slovenije
 Dr. **Drago Štoka**: Perspektive slovenske narodne skupnosti v zamejstvu
 Dr. **Jurij Zalokar**: Nekaj pogledov na psihologijo raznarodovanja
 Dr. **Gorazd Kušej**: Novosti o družbenopolitični ureditvi Jugoslavije
 Dr. **Vladimir Murko**: Politično-ekonomski položaj Slovenije po zveznih ustavnih dopolnilih
 Dr. **Ludvik Vrtačič**: Kritične pripombe k ustavnim spremembam v Jugoslaviji

2. - 3. septembra 1972:

- Inž. **Boris Šancin**: O idejnem pluralizmu
 Dr. **Lojze Šuštar**: Svoboda vesti kot izraz človekovega dostojanstva
 Dr. **Jožko Tischler**: Oris stanja narodne skupnosti na Koroškem
Župnik Emil Cencič: Oris stanja narodne skupnosti v Beneški Sloveniji
 Dr. **Damjan Paulin**: Oris stanja narodne skupnosti na Goriškem in Tržaškem
 Prof. **Alojz Rebula**: O spremenljivosti in nespremenljivosti vrednot

1. - 2. septembra 1973:

- Prof. **Janko Messner**: Generacijska problematika na Koroškem
Župnik Valentin Birtič: Družina v Beneški Sloveniji
 Dr. **Ivan Hribernik**: Kako gleda zdravnik na ljubezen v družini
 Dr. **Danilo Sedmak**: Generacijska problematika na Tržaškem
 Dr. **Anton Trstenjak**: Stara in nova podoba družine

7. - 8. septembra 1974:

- Dr. **Bratko Kreft**: Cankar in slovenstvo
Bogo Samsa: Dve mednarodni konferenci o manjšinah
 Prof. **Samo Pahor**: Kaj moramo storiti, da se bodo naše razmere spremenile
 Dr. **Drago Štoka**: Tržaška mednarodna konferenca o manjšinah
 Dr. **Valentin Inzko**: »Skupna Koroška«
 Dr. **Peter Urbanc**: Slovenci v Kanadi
 Dr. **Janez Zdešar**: Slovenci-zdomci v Nemčiji
 Dr. **Andrej Kobal**: Slovenec v svetu

6. - 7. septembra 1975:

- Dr. **Drago Legiša**: Mednarodna konferenca v Helsinkih in slovenska stvarnost
 Dr. **Pavel Apovnik, dr. Damjan Paulin, dr. Rafko Dolhar in dr. Zorko Harej**: Pomen samostojnega javnega nastopanja (okrogla miza)
 Dr. **Rudolf Klincec**: Kako je duhovščina pripravljala osvoboditev slovenskega naroda na Primorskem
 Dr. **Venceslav Tuta - dr. Rado Bednarik**: Tudi ti so polagali temelje svobodi

Teme in predavateljji Drage 1966/95

◀ IIII stran 3

4. - 5. septembra 1976:

Franček Križnik: Marksizem in svoboda
Dr. Kazimir Humar: Dileme svobodnega tiska

Prof. Boris Pahor: Troje velikih sporočil (Kette - Cankar - Kosovel)

3. - 4. septembra 1977:

Saša Martelanc: Slovenska misel, vzpluj
Dr. Lojze Ambrožič: Luči in sence v pokoncijski prenovi

Vinko Ošlak: Med srhom Kapitala in žarom Evangelija (Tri orodja za enajsto tezo)

2. - 3. septembra 1978:

Dr. France Bučar: Ideologija in demokracija

Dr. Anton Ilc: Od poskusa totalnega uničenja do zarje novega krščanstva

Dr. Zorko Harej, Stojan Spetič, prof. Maks Šah in prof. Jože Pirjevec: Ob dramatični 30-letnici: Kominform in slovenstvo (okrogla miza)

1. - 2. septembra 1979:

Prof. France Vodnik: Bohinj: ob 40-letnici neke vizije

Dr. Oskar Simčič: Narodnost v teologiji in Cerkvi proti letu 2000

Sergij Pahor: Slovenski matični, zamejski in zdovski trenutek

30. - 31. avgusta 1980:

Škof Lorenzo Bellomi: Vera in kultura za svobodnega človeka

Marij Maver: Slovenstvo v svoji kulturno politični informaciji danes

Prof. France Perko: Slovenska cerkev iz preteklosti v prihodnost

4. - 5. - 6. septembra 1981:

Dr. Katica Cukjati: Med domovino in zdomstvom

Dr. Tone Stres: Pod današnjimi miselnimi zvezdami

Prof. Marino Qualizza: 100 let Slovencev ob zahodni narodnostni meji

Viktor Blažič: Problemi razvoja, narodna zavest, pluralizem

3. - 4. - 5. septembra 1982:

Ivo Jevnikar: 35 let političnih in pravnih bojev Slovencev v Italiji

Prof. Svetozar Stojanović: Marksizem kot družbena teorija in ideologija

Vinko Ošlak: Mit revolucije v delu današnje teologije

Prof. Franc Rode: Duhovni tokovi v današnji Evropi

2. - 3. - 4. septembra 1983:

Prof. Martin Jevnikar: Pregled slovenskega revialnega tiska

Dr. Reginald Vospernik, prof. Alojz Rebutla in Vinko Ošlak: predstavitev prve številke Celovškega zvona

Dr. Ljubo Sirc: Slovenija v osemdesetih letih

Dr. Janez Vodopivec: Kvas novega krščanstva

Dr. Reginald Vospernik: Na razvodju dveh kultur

31. avgusta, 1. - 2. septembra 84:

Prof. Jože Velikonja: Kje, domovina, si? Bojan Štih: Vprašalna pola sodobnega slovenstva

Prof. Niko Prijatelj: Med vero in nevero

Prof. Tomaž Simčič, Marko Tavčar, Peter Močnik in prof. Emidij Susič: Ključna vprašanja slovenstva v očeh mlade zamejske generacije (okrogla miza po anketi)

30. avgusta - 1. septembra 1985:

Gregor Batagelj: Štirideset let slovenskih daljav in bližin

Prof. Boštjan M. Zupančič: Slovenija konec 20. stoletja: prehod v novo dialektiko?

Dr. Ivan Štuhec: Med Getsemanijem in Taborom: žar in stiska kristjanovega upanja

Dr. Marko Dvořak: Duma 1985 — anatomija nekega zdomstva

5. - 7. septembra 1986:

Dr. Franc Miklavčič: Slovenska Cerkev med Bogom in cesarjem

Dr. Predrag Matvejević: Matične dileme med narodnostjo in državljanstvom

Dr. Drago Ocvirk: Blagodejna odvečnost krščanstva

Milan Apih: Po plovi čez Rdeče morje

4. - 6. septembra 1987:

Dr. Rudolph M. Sussel: God bless Slovenia

Dr. Andrej Fink: S Prešernom pod Južnim križem

Dr. Bruno Korošak: Krščanstvo in eshaton

Dr. Andrej Capuder: Pot v objubljeni deželo

2. - 4. septembra 1988:

Dr. Karel Smolle: Manjšinstvo z evropske perspektive

Dobrica Čosić: Glas od Donave na slovenski tribuni

Prof. Joško Pirc: Ločitev duhov: v razhod ali v pluralizem?

Prof. Alojz Rebutla: Kam plovemo

1. - 2. - 3. septembra 1989:

Dr. Stane Bah: O problemih in rešitvah v multikulturnih družbah

Dr. Ivan Verč in dr. Tomaž Simčič: Manjšina — žrtev ideoloških bojev?

Dr. Branko Rozman: Vizije in meje narodne sprave

Dr. France Bučar: Slovenija med Evropo in Balkanom

31. avgusta, 1. - 2. septembra 90:

Igor Škamperle: Narodnost v postmoderni misli

Dr. Zdravko Inzko: Slovenija s perspektive širšega sveta

Dr. Janez Pogačnik: Slovenska Cerkev pred novimi nalogami

Dr. Spomenka Hribar, Ivo Jevnikar, dr. Karel Smolle in dr. Janez Zorec: Po zlo- mu polstoletne diktature v nova slovenska obzorja (okrogla miza)

Ob Dragi: zasedanje osrednjega iniciativnega odbora za pripravo svetovnega slovenskega kongresa; srečanje slovenskih revij

30.-31. avgusta, 1. septembra 91:

Prof. Justin Stanovnik: Lectio difficilior

Dr. Vlado Gotovac: Hrvatska med Mediteranom in Srednjo Evropo

Dr. Peter Tancig: Perspektive slovenske znanosti

Dr. Marko Rupnik: Vizija iz kaosa

Dr. Janko Prunk, Borut Pahor, Ivan Bizjak, Tone Peršak, Janez Podobnik, France Golia in Vojko Vovk: SLOVENIJA — REALNOST IN VIZIJA (okrogla miza)

4. - 5. - 6. septembra 1992:

Prof. Gorazd Kocijančič: Apofatizem in politika

Prof. Lojze Peterle: Kristjanovo politično tveganje

Dr. Janko Prunk: Od narodne identitete do državne osveščenosti

Dr. Edvard Kovač: Slovensko krščanstvo med tradicijo in prihodnostjo

Dr. Franc Rode: Da bi nam srca vnel za čast dežele

3. - 4. - 5. septembra 1993:

Prof. Evgen Bavčar: Pariški pogled na Slovenijo

Miran Košuta, Mario Ravalico, Milan Gregorič in Amalia Petronio: Biti manjšina danes (okrogla miza)

Dr. Vinko Potočnik: Zakaj ostajam kristjan

Inž. Igor Senčar: Družba in mit

2. - 3. - 4. septembra 1994:

Dr. Stane Gabrovac: Krščanstvo in oblikovanje slovenstva

Mag. Marija Jurič-Pahor in dr. Hektor Jogan: Pri-sila spomina v identiteti koroških in tržaških Slovencev

Lojze Čemažar: V novo sproščenost slovenskega kristjana (Razmislek pred Gospodom)

Janez Janša: Slovenci in prihodnost

1. - 2. - 3. septembra 1995:

Dr. Brane Senegačnik: Postmoderna med smislom in nesmisлом

Daniilo Slivnik: Slovenija po petletni demokraciji

Dr. Jože Marketž: Sožitje med etnijami na verskem področju

Dr. Hubert Požarnik: Kako je z duhovno ekologijo?